

Τα Ελληνικά Πανεπιστήμια είναι σε οικτρή οικονομική κατάσταση. Οι προϋπολογισμοί τους έχουν μειωθεί κατά 70% την τελευταία πενταετία, ενώ το 2015 δεν έχει καταβληθεί ουδεμία δόση επιχορήγησης. Αυτή τη στιγμή τα Πανεπιστήμια παραμένουν με δυσκολία ανοικτά, καλύπτοντας τις βασικές τους ανάγκες από τα ταμειακά υπόλοιπα των τακτικών προϋπολογισμών των προηγούμενων ετών.

Οι Πρυτάνεις των Ελληνικών Πανεπιστημίων κατανοούν τη δύσκολη θέση στην οποία βρίσκεται η χώρα. Τα Πανεπιστήμια μας, όμως, για τα οποία είμαστε εμείς υπεύθυνοι, είναι σε ακόμα πιο δύσκολη θέση λόγω των μειώσεων των προϋπολογισμών και της μη καταβολής επιχορηγήσεων και, όπως έχει δηλώσει ομόφωνα η Σύνοδος, θα οδηγηθούμε στο πολύ εγγύς μέλλον σε αδυναμία λειτουργίας. Τα Πανεπιστήμια μας, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πιθανόν να μην αντέξουν έως το καλοκαίρι, καθώς αυτή τη στιγμή αδυνατούν να καλύψουν βασικές λειτουργικές τους ανάγκες.

Τίθεται το ερώτημα εάν δια της ΠΝΠ επιβάλλεται κατά παράβαση του άρθρου 16 παρ 5 του Συντάγματος, **δέσμευση της διαχείρισης μέρους των περιουσιακών στοιχείων των ΑΕΙ**. Την όλη υφή της αυτοδιοίκησής των ΑΕΙ, την οποία το άρθρο 16 παρ. 5 του Συντάγματος εγγυάται ως πλήρη, προσδιορίζει, με ακρίβεια και σαφήνεια, η απόφαση της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας 2786/1984 η οποία, ερμηνεύοντας τη σχετική συνταγματική διάταξη, δέχεται ότι: «Η αρχή της πλήρους αυτοδιοικήσεως των ΑΕΙ συνίσταται στην εξουσία των ιδρυμάτων αυτών να αποφασίζουν με δικά τους, αποκλειστικά, όργανα (ατομικά ή συλλογικά), οριζόμενα μεν από τον κοινό νομοθέτη, απαρτιζόμενα, όμως, οπωσδήποτε, από πρόσωπα τα οποία είναι επιφορτισμένα ή μετέχουν κατά τις προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις, στην πραγμάτωση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής αποστολής τους». Εκτός από το θέμα της συνταγματικότητας, όμως, η ΠΝΠ εξαιρεί τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και διερωτώμαι, η Πολιτεία δεν θα έπρεπε να δείξει την ίδια ευαισθησία απέναντι στην παιδεία;

Θα ήθελα, όμως να σταθώ ιδιαίτερα στους **Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ)**, τις Εταιρείες Διαχείρισης και Αξιοποίησης της Περιουσίας και τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (ΕΠΙ) των Πανεπιστημίων. Οι φορείς αυτοί δεν επιχορηγούνται από το Δημόσιο και διαχειρίζονται πόρους που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κληροδοτήματα και ιδιωτικούς φορείς. Οι πόροι αυτοί τους έχουν διατεθεί για συγκεκριμένους σκοπούς, όπως η εκτέλεση ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων στα οποία απασχολούνται δεκάδες χιλιάδες Έλληνες επιστήμονες - μεταπτυχιακοί, υποψήφιοι διδάκτορες, μεταδιδακτορικοί υπότροφοι. Παράλληλα, οι πόροι αυτοί ενισχύουν τα Πανεπιστήμια συμπληρώνοντας τις ελλείψεις κρατικές επιχορηγήσεις.

Παρότι οι ΕΛΚΕ έχουν συμπεριληφθεί στο μητρώο των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, δημιουργούνται σημαντικά προβλήματα, ουσιαστικά και νομικά, από την υπαγωγή των ΕΛΚΕ στην ΠΝΠ:

- Τυχόν απώλεια αυτών των πόρων θα οδηγήσει στην ανεργία αυτούς τους χιλιάδες νέους ερευνητές,
- Σύμφωνα με τους χρηματοδοτικούς κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στα συμβόλαια των ευρωπαϊκών προγραμμάτων υπάρχουν ρήτρες που απαγορεύουν την επένδυση των χρηματοδοτήσεων και την παραγωγή κέρδους από μερίσματα. Μάλιστα, στο υπόδειγμα του Grant Agreement για τα προγράμματα του HORIZON 2020, υπάρχει ρήτρα η οποία αναφέρει ότι τα ποσά των χρηματοδοτήσεων αποτελούν ιδιοκτησία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- Παράβαση των ανωτέρω κανόνων **θα δημιουργήσει ευθύνες και καταλογισμούς στους ΕΛΚΕ έναντι των φορέων χρηματοδότησης, οι οποίες δεν καλύπτονται** από την πρόβλεψη της διάταξης του άρθρου 15 παρ. 11 περίπτωση ζ' του ν.2469/1997. Αυτό μπορεί να οδηγήσει τελικά σε εξαφάνιση των Ελληνικών Δημόσιων Πανεπιστημίων από τον Ευρωπαϊκό ερευνητικό χάρτη,
- Οι ΕΛΚΕ δεν ακολουθούν το δημόσιο λογιστικό και επομένως τα ταμειακά διαθέσιμα δεν μπορούν να υπολογιστούν.

Η Σύνοδος των Πρυτάνεων θεωρεί ότι τα Πανεπιστήμια και ιδιαίτερα οι ΕΛΚΕ, οι Εταιρείες Διαχείρισης και τα ΕΠΙ των Πανεπιστημίων δεν θα πρέπει να συμπεριληφθούν στη συγκεκριμένη Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου.